

Samrådsredogörelse till ansökan om tillstånd
vattenverksamhet

Stavsjöån

Inom vägplan Väg 50 Nykyrka-Brattebro backe
Motala kommun, Östergötland Län,
2024-10-02

Trafikverket

Postadress: Box 494, 58106 Linköping

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Konfidentialitetsnivå: 1 Ej Känslig

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse vattenverksamhet

Författare: Emma Flokén

Dokumentdatum: 2024-10-02

Ärendenummer: TRV 2024/30227

Kontaktperson: Erik Fransson

Innehåll

Bilagor	3
1 Inledning	4
2 Syfte	5
3 Kombinerat undersöknings- och avgränsningssamråd	6
3.1 Samrådskrets	6
3.2 Samrådets genomförande	7
4 Synpunkter inom samrådet	8
4.1 Länsstyrelsen Östergötland	8
4.2 Länsstyrelsen i Örebro län	9
4.3 Askersunds kommun	9
4.4 Motala kommun	9
4.5 Vattenmyndigheten Södra Östersjön	10
4.6 Naturskyddsföreningen i Motala	10
4.7 Vattenfall eldistribution	11
4.8 Övriga myndigheter	11
4.9 Enskilda som kan bli särskilt berörda	11
4.10 Allmänheten	12
5 Bilagor	13

Bilagor

- 1) Samrådsunderlag
- 2) Protokoll och minnesanteckningar
- 3) Presentation
- 4) Samrådsinbjudan
- 5) Annonser
- 6) Sändlista
- 7) Inkomna skriftliga yttranden

1 Inledning

I samrådsredogörelsen sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från myndigheter, enskilt berörda och allmänhet samt var yttranden, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i dess helhet. I samrådsredogörelsen bemöter Trafikverket de inkomna synpunkterna.

Trafikverket planerar att bygga om väg 50 mellan Nykyrka (i Motala kommun) och Brattebro backe (i Askersunds kommun) till en mötesfri landsväg. Där vägen passerar Stavsjöån (del av Odenbergsbäcken) i Östergötlands län kommer en bro och anslutande väg att byggas. Från bron och ca 700 m söderut ligger nya väg 50 inom vattenområdet. Stavsjöån är belägen ca 20 km norr om Motala i Östergötlands län (se figur 1 och 2). Stavsjöån leder vatten från Kvarnsjön, före detta Stavsjön, och ett par stycken mindre sjöar/dammar/vattendrag och mynnar sedan ut i Vättern vid Odenbergsviken.

Vägen byggs på bank och marken måste stabiliseras för att kunna anlägga vägen. Att bygga bron och vägen innebär vattenverksamhet. Trafikverket kommer att ansöka om tillstånd för det. Det är vattenverksamheten i samband med byggandet av bron och anläggande av vägen inom vattenområde som samrådet berör.

Trafikverket avser att ansöka om tillstånd för vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken (1998:808) för:

- Anläggande av bro och väg i vattenområdet.
- Fyllning i vattenområdet för utläggning av erosionsskydd, förstabilisering av mark och anläggande av väg samt i samband med olika arbetsmoment för vägen och bron.
- Grävning och eventuellt spontning i vattenområdet i samband med andra arbetsmoment för vägen och bron.
- Pålning i vattenområdet och i vattendraget för anläggande av vägen och bron.
- Tillfällig bortledning av grundvatten när länshållningsvatten pumpas ur schakt för brofundament.

2 Syfte

Samrådsredogörelsen är ett dokument och ett underlag inom tillståndsprocessen som redogör för hur samrådet har bedrivits, vilka synpunkter som inkommit och hur de inkomna synpunkterna har beaktats. Denna samrådsredogörelse kommer vara en del i underlaget inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan.

Samråd är det första steget i en prövningsprocess för tillstånd vattenverksamhet. Syftet med samrådet är att i ett tidigt skede ta in kunskap om kända eller befarade omständigheter som kan utgöra hinder, klargöra problemställningar och att identifiera samt avgränsa särskilt viktiga frågeställningar att behandla vidare i miljökonsekvensbeskrivningen. Samrådsprocessen ger även berörda samrådsparter tidig kunskap om planerad verksamhet och möjlighet att påverka inriktning för verksamheten.

Samrådet är en möjlighet att få information avseende planerad verksamhet. Syftet är att fastighetsägare och andra berörda såväl som myndigheter och organisationer kan bidra med sin kunskap om förhållanden som är viktiga att ta hänsyn till i arbetet.

Samtliga inkomna yttranden och övriga handlingar i samrådet, som protokoll, minnesanteckningar osv, finns diarieförda hos Trafikverket, under ärendenummer TRV 2024/30227.

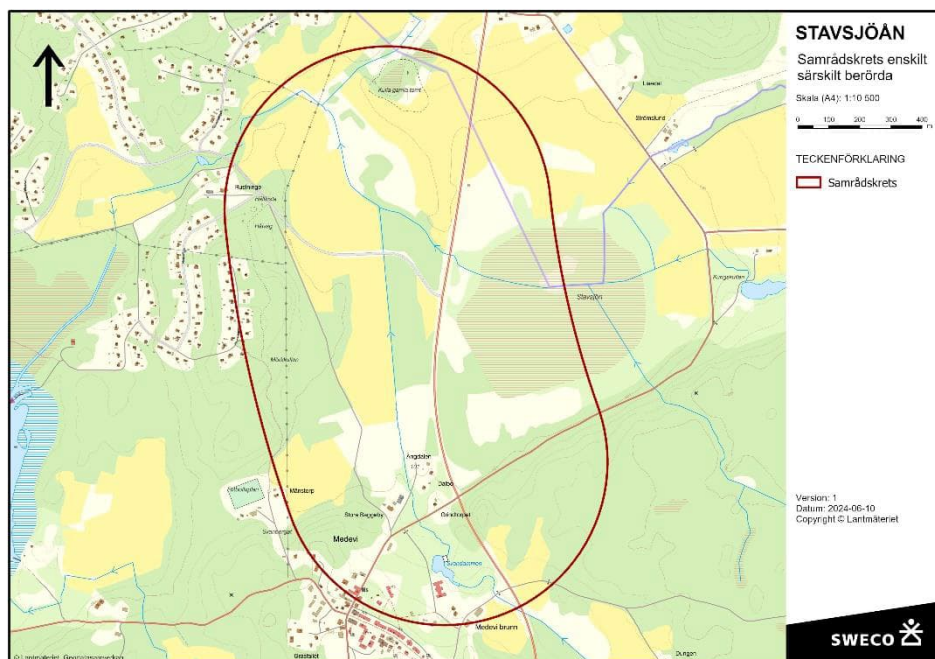
3 Kombinerat undersöknings- och avgränsningssamråd

Samrådet genomfördes som ett kombinerat undersöknings- och avgränsningssamråd.

3.1 Samrådsrets

Den geografiska avgränsningen av samrådsretsen inför samrådet sommaren 2024 visas i Figur 1. Den röda linjen i Figur 1 visar samrådsretsen som togs fram utifrån påverkansområde för buller.

Påverkansområdet för buller baseras på de ljudmässigt dominerande arbetsmomenten inom ramen för vattenverksamheten. Spontning / pålning dagtid samt anläggningsarbete och vägläggning kvällstid har beräknats och jämförts mot riktvärden för att ta fram teoretiska skyddsavstånd. Utanför området riskerar inga riktvärden att överskridas.

Figur 1. Samrådsrets avseende fastighetsägare, verksamhetsutövare och boende. Den röda linjen baseras på beräknat påverkansområde för buller.

3.2 Samrådets genomförande

Trafikverket har under perioden augusti - september 2024 genomfört ett kombinerat avgränsnings- och undersökningssamråd avseende tillståndsansökan enligt miljöbalken. Det genomförda samrådet har omfattat följande:

- Ett samrådsunderlag togs fram inför samrådsprocessen. Länsstyrelsen Östergötland fick ta del av samrådsunderlaget inför samrådsmötet.
- Den 2 februari 2024 hölls ett tidigt samrådsmöte med Länsstyrelsen. Utifrån synpunkter som framkom på samrådsmötet gjordes mindre uppdateringar av samrådsunderlaget. Den uppdaterade versionen skickades till Länsstyrelsen Östergötland samt återfinns i Bilaga 1. Minnesanteckningarna från samrådet återfinns i Bilaga 2. Presentationen från samrådsmötet återfinns i Bilaga 3.
- Efter samrådsmötet ändrades omfattning av tillståndsansökan från att endast omfatta byggandet av bron till att även omfatta stabilisering av ca 700 meter av vägen söder om bron, vilket informerades till Länsstyrelsen skriftligt via mejl den 5 juni 2024.
- Inbjudan till skriftligt samråd (Bilaga 4) samt samrådsunderlaget skickades via e-post den 6 augusti 2024 till myndigheterna som listas i avsnitt 4.
- Inbjudan till skriftligt samråd (Bilaga 4) samt samrådsunderlaget skickades via e-post den 6 augusti 2024 till intresseorganisationerna som listas i avsnitt 4.
- Inbjudan till skriftligt samråd (Bilaga 4) skickades via post den 5 augusti 2024 till de 70 fastighetsägare, verksamhetsutövare och boende lokaliserade inom påverkansområde för buller (Figur 1). Sändlistan återfinns i bilaga 6. De har mot bakgrund av verksamhetens miljöeffekter och utifrån avståndet där dessa kan förväntas märkas i större omfattning (främst buller) ansetts vara särskilt berörda. I inbjudan fanns instruktioner om hur ett samrådsunderlag kunde laddas ner via Trafikverkets hemsida alternativt beställas från Sweco och hur skriftliga synpunkter kunde framföras.
- Allmänheten bjöds in till skriftligt samråd via kungörelse i Motala Vadstena Tidning och Nerikes Allehanda den 5 augusti 2024, se Bilaga 5. I inbjudan fanns instruktioner om hur ett samrådsunderlag laddas ner via Trafikverkets hemsida alternativt kunde beställas från Sweco och hur skriftliga synpunkter kunde framföras.
- Askersunds kommun begärde och fick förlängd svarstid till och med den 6 september 2024.

Inkomna synpunkter under samrådet redovisas i fulltext i Bilaga 7. En sammanfattning av synpunkterna samt Bolagets bemötande redovisas i avsnitt 4.

4 Synpunkter inom samrådet

I detta avsnitt sammanfattas de synpunkter som inkommit inom undersöknings- och avgränsningssamrådet, samt Trafikverkets bemötande av inkomna synpunkter.

Inkomna synpunkter från berörda myndigheter och intresseorganisationer presenteras i sin helhet i Bilaga 7. För myndigheter som deltog i samrådsmötet den 2 februari 2024 återfinns framförda synpunkter i minnesanteckningarna som utgör Bilaga 2.

Följande myndigheter bjöds in till samrådsprocessen:

- Askersunds kommun
- Havs- och vattenmyndigheten (HAV)
- Kammarkollegiet (inkom ej med yttrande)
- Länsstyrelsen i Örebro län
- Länsstyrelsen Östergötland
- Motala kommun
- Motala kommun: samhällsbyggnadsnämnden (inkom ej med yttrande)
- Motala kommun: VA-ansvarig (inkom ej med yttrande)
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
- Naturvårdsverket
- Riksantikvarieämbetet
- Räddningstjänsten (inkom ej med yttrande)
- Statens geotekniska institut (SGI)
- Sveriges geologiska undersökning (SGU)
- Skogsstyrelsen (inkom ej med yttrande)
- Vattenmyndigheten – Södra Östersjön

Följande intresseorganisationer bjöds in till samrådsprocessen:

- Botaniska föreningen (Östergötlands Flora) (inkom ej med yttrande)
- Intresseföreningen Medevi Brunn (inkom ej med yttrande)
- Motala biologiska förening (inkom ej med yttrande)
- Naturskyddsföreningen Motala
- Ornitologiska föreningen (inkom ej med yttrande)
- Sportfiskarna Östergötland (inkom ej med yttrande)
- Vattenvårdsförbundet (inkom ej med yttrande)
- Vätternvårdsförbundet (inkom ej med yttrande)

4.1 Länsstyrelsen Östergötland

Länsstyrelsen Östergötland inkom med synpunkter under samrådsmötet den 2 februari, 2024. Länsstyrelsen meddelade den 16 september att de inte har några andra synpunkter än de som nämndes på samrådsmötet. Följande synpunkter är en sammanfattning av minnesanteckningarna, som går att läsa i sin helhet i Bilaga 7.

Länsstyrelsen vill uppmärksamma att Stavsjön kommer att ingå som en vattenförekomst med miljö kvalitetsnormer i nästa förvaltningscykel.

Vidare tipsar Länsstyrelsen om att det finns en hydromorfologisk åtgärdsplan framtagen år 2020 för Odensbergsbäcken, som kan vara av relevans för projektet.

Länsstyrelsen frågar om naturvärdesinventeringen kommer att omfatta inventering av fisk. Länsstyrelsen framför även att de ser positivt på att det finns en öppenhet kring anpassningar, till exempel i tid.

Länsstyrelsen undrar om lokaliseringen för dikningsföretagets rör är känd.

Länsstyrelsen undrar vad som är syftet med den fördröjning för skydd av vattentäkt som finns utritat i bilagan till samrådsunderlaget.

Länsstyrelsen framför att samrådskretsen är lämplig och välavvägd. Länsstyrelsen instämmer om att det är bra att ge Motala kommun möjlighet att medverka på samrådet och tipsar om att det kan finnas en vägförening som bör bjudas in.

Länsstyrelsen framför att det är särskilt viktigt att beakta Stavsjöån som en bäcköring-å samt som en av Vättern-bäckarna. Länsstyrelsen uppger att området i övrigt är starkt påverkat av historiska markavvattningsföretag och övrig exploatering i området.

Trafikverkets svar:

Trafikverket noterar Länsstyrelsens synpunkter.

4.2 Länsstyrelsen i Örebro län

Länsstyrelsen i Örebro län avstår från att lämna yttrande i ärendet.

4.3 Askersunds kommun

Askersunds kommun påpekar i sitt yttrande vikten av att den jordbruksmark som berörs inte påverkas negativt vare sig under byggnation eller drift, samt uppmanar Trafikverket till god dialog med berörda fastighetsägare och närboende.

Trafikverkets svar:

Trafikverket noterar synpunkterna.

4.4 Motala kommun

Motala kommun framför att de inte har några invändningar mot beskrivna åtgärder i samrådsunderlaget, men att Trafikverket bör fokusera på skyddsåtgärder samt undersöka vilken tidpunkt anläggandet bör göras för att minimera negativa miljöeffekter.

Motala kommun skriver i yttrandet att det aktuella området har pekats ut som ett potentiellt våtmarksläge samt att området är intressant för framtida restaurering av vattendrag och återvätning av torv.

Motala kommun instämmer i bedömningen om att området inte hyser några väsentliga naturvärden, men framför också Stavsjöån hyser öring, flodnejonöga samt lake.

Vidare framför Motala kommun ett förslag om att låta marken återvätas i stället för att leda om befintliga diken, om det är möjligt utifrån vägens stabilitet och godkännande från markägare / dikningsföretag.

Trafikverkets svar:

Trafikverket noterar synpunkterna och kommer att ta dem i beaktning till kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Trafikverket kommer att se över möjligheten för att göra åtgärder som kan gynna miljön och arterna på platsen. Förslag på åtgärder kommer att presenteras i kommande MKB.

4.5 Vattenmyndigheten Södra Östersjön

Vattenmyndigheten vill slutligen upplysa om att vattendraget Stavsjöån är en preliminär ytvattenförekomst (med ID-nummer WA32201382) och därmed kommer bli en ytvattenförekomst när vattenförekomstindelning och miljö kvalitetsnormer fastställs vid beslut i Södra Östersjöns vattendelegation år 2027. Påverkan från sökt verksamhet på vattendraget bör värderas utifrån de bedömningsgrunder som återfinns i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter HVMFS 2019:25 och HVMFS 2019:25

Trafikverkets svar:

Trafikverket noterar synpunkterna.

4.6 Naturskyddsföreningen i Motala

Naturskyddsföreningen framför en önskan om att hänsyn tas till fiskars möjlighet att vandra upp i Stavsjöån för att leka. Naturskyddsföreningen framför även önskemål om att skapa mervärde i form av att undanröja vandringshinder samt att anlägga lekbottnar.

Trafikverkets svar:

Trafikverket kommer att se över möjligheten för att göra åtgärder som kan gynna miljön och arterna på platsen. Förslag på åtgärder kommer att presenteras i kommande MKB.

4.7 Vattenfall eldistribution

Vattenfall framför att de har elanläggningar inom aktuellt område, men inga konflikter mellan intressen kommer att uppstå. Vattenfall har därför inget att erinra.

Trafikverkets svar:

Trafikverket noterar informationen.

4.8 Övriga myndigheter

HAV avstår från att lämna synpunkter på underlaget.

MSB avstår från att yttra sig i ärendet.

Naturvårdsverket avstår från yttrande i ärendet.

Riksantikvarieämbete avstår från att lämna yttrande och hänvisar till länsstyrelsen som företrädare för de statliga kulturmiljöintressena.

SGI avstår från att yttra sig i samrådet.

SGU avstår från att lämna platsspecifikt yttrande i ärendet.

4.9 Enskilda som kan bli särskilt berörda

Två yttrande inkom från enskilda som kan bli särskilt berörda den 29 augusti 2024. Yttrandet lyfte:

- Önskan om att grundvattennivåer följs upp före, under och efter byggtiden.
- Önskan om att flödet till privat brunn beaktas och säkras genom exempelvis mätningar eller modellering av vattenflöde före och efter byggnation.
- Önskan om hjälp att bevaka fortsatt god tillgång till källa på bergvärme.
- Finns det risk för sättningar som påverkar privata fastigheter om grundvattnet påverkas?
- Möjlighet till ersättning för inkomstbortfall till följd av påverkan från buller.
- Önskan om att hänsyn ska tas till dräneringsrör från privat fastighet till området för vägbygget.
- Fråga om risk för dämning i Baggebyån ökar med anledning av vägbyggnationen.
- Fråga om risk föreligger för påverkan på enskilt avlopp?
- Bekräftelse av att bäver finns i området.

- Behov av farbar väg under byggnationen och riktad information innan byggstart.

Trafikverkets svar:

Trafikverket har noterat synpunkterna.

Påverkan på vattenförsörjning, risk för sättningar och påverkan av buller kommer att utredas och beskrivas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen. I det fall att riktvärden för bullrande arbete inte kommer att innehållas kommer lämpliga åtgärder att förelås i samråd med den berörda fastighetsägaren. Buller från vägtrafiken har hanterats inom vägplanen.

Eventuell påverkan på brunnar kommer att utredas och beskrivas i kommande miljökonsekvensbeskrivning och teknisk beskrivning. Om en enskild brunn påverkas av vattenverksamheten kommer detta att hanteras av Trafikverket. Bergvärme kommer hanteras på liknande sätt. Den planerade åtgärden kommer inte påverka den hydrauliska konduktiviteten på andra platser än precis under vägen och bron. Vattenverksamheten kommer enbart tillfälligt att påverka grundvattennivån i området.

Risk för dämning av Baggebyån samt påverkansområde för grundvatten har utretts och kommer att beskrivas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen och tekniska beskrivningen. Modellering av översvämningsutbredning vid 50-års och 100-års vattenföring visar försumbar skillnad mellan nuläget och när bron är byggd. Risken för negativ påverkan i Baggebyån och på privata avloppsanläggningar bedöms därmed som mycket låg eller obefintlig.

Hänsyn kommer att tas till befintliga dräneringsrör.

Behov av farbar väg under byggnationen och riktad information innan byggstart faller inte inom ramen för ansökan om vattenverksamheten.

4.10 Allmänheten

Inga yttranden inkom från allmänheten.